

DUELU EMANTZIPATUA TOPLESSEAN

**Nagore Irazustabarrena
Uranga**
@irazustabarrena

Vaduz (Liechtenstein), 1892ko abuztua. Pauline Metternich printzesa eta Kielmannsegg kondesa elkarren aurka borrokatu ziren, ezpatazko dueluan. Ez zen bi emakumeren aurkako lehen duelua, XVII. mendearen erdialdean Frantzia zegoeneko halakoak aipatzen ziren eta Ingalaterran, mende bat lehenago, 1792an, egin omen zen lehena, Lady Almeria Braddock-en eta Elphinstone anderearen artean, lehenaren adinari buruzko eztabaida konpontzeko.

Eta, hala ere, Vaduzeko hark oihartzun handia izan zuen eta "lehen duelu emantzipatua" esan zioten. Bi lehiakideez gain, horien ordezeko eta laguntzaileak emakumeak ziren, baita duelua antolatu eta gidatu zuen Lubinska baroisa ere. Lubinskak berak agindu zien ezpatariei armak astintzen hasi baino lehen gerritik gora biluzteko. Ziurrenik xehetasun horrek erakarri zuen publikoa, emakumeen emantzipazioak baino gehiago.

Lekukoen arabera, duelu-zelaiaren formalitate guztiak zorrotz bete ziren, ohiko adiskidetze saiakera eta ondorengo errefusatzea barne. Bi damek borrokari ekin zioten eta, atzera-aurrera ibili ondoren, printzesaren mugimendu bortitz batek kondesa sudurretik odoletan utzi zuen (deluaren irabazlearen berri iritsi ez zaigun arren, Pauline Metternichek behar

Emile Bayard-en margoetan oinarritutako estereografiak, gerritik gora biluzik dauden emakumeak dueluan irudikatzen dituztenak.

R.K. BONINE

luke garaile izan, arerioari odola isurarazi zion lehena izan baitzen). Eragindako kalteak hunkituta, Metternich printzesak ezpata askatu zuen eta eskuak aurpegi-eraman zituen. Une hori baliatu zuen Kielmannseggek oldartu eta printzesari eskuineko besaurrean ebakia egiteko. Odola ikusita bien ordezekoak zorabiatu omen ziren. Inguruan zeuden gizonezko zaldizain eta lekaioei agindu zieten distantzia jakin batera geratzeko eta due luari ez begiratzeko. Baina emakumeen aieneak entzunda, haiengana hurbildu ziren laguntza emateko prest. Lubinska baroisiari iruditu zitzaion gizonezko mirabeek bestelako intentzioak zituztela eta aterkiarekin eraso zien, "ez begiratu, ez begiratu, zerri lizun halakoak!".

Emakume haiek ez zituzten bularrak erakutsi inoren begirada erakartzeko. Ezta haien soineko garestiak ez zikintzeko edo urratzeko ere. Garai hartan emakume medikuak ez ziren ohikoak, baina Lubinskak sendagile titulua zeukan eta, horrez gain, gudu-zelaietan zaurituta-koak artatzen esperientzia ere bai. Ehun arrastoek zaurietan infekzio arriskua areagotzen zuela ederki zekien eta lehiakideen osasuna zaintzeko agindu zuen neurria.

Beraz, arrazoi ona zuten gerritik gorako arropak kentzeko. Ez hain ona duelua bera deitzeko: dirudienez, antolatzen ari ziren musika emanaldi baterako lore-apaindurek eragin zuten bi emakumeon arteko desadostasuna. ■

Animalia errepublikazaleak

Animaliek hildako errege-erreginen zerrrenda Egipton gogoz betetzen hasi ziren: lehen faraoia, Narmer, hipopotamo batek aurretik eramanda hil zen K.a. 3000 urte inguruan, Sexto Julio Afrikano historialariaren arabera; haren ondorengo Aha faraoia ere hipopotamoak ehizatzen ari zela hil zuen ugaztun horietako batek. Kleopatra erreginak bere burua hil

zuen, baina teknikoki animalia bat, aspisa, erabili zuen horretarako. Gertuago, VIII. mendean Asturiasen ez zegoen hipopotamorik ez aspisik, baina bai nahi adina hartz; horietako batek Favila erregea hil zuen. Eta berrikiago, Alexander I.a Greziakoa (argazkian) jauregiko lorategietan zeukan tximu batek kosk eginda zendu zen 1920an. ■